

Ақпараттың сипаттары

Ақпараттың өзектілігі, құндылығы мен нақтылығын анықтаудың қандай жолдары бар?

Ақпарат

1-сызба

2-сызба

Ақпарат (лат. informatio – түсіндіру, мазмұндау) – күнделікті өмірден бастап әртүрлі салаларға дейін пайдаланылатын көп мағыналы ұғым. Жалпы алғанда бұл шектеу, байланыс, бақылау, форма, нұсқаулық, білім, мағына, құрылым, бейнелеу, сезіну сияқты ұғымдармен тығыз байланысты. Біз төменгі сыныптарда ақпаратты қабылдаудың 5 түрімен таныстық (1-сызба). Осы қабыл-даған ақпараттың қасиеттерін білу өте маңызды (2-сызба).

Біз күнделікті өмірде қандай да бір ақпаратты қабылдаймыз. Ақпаратты қабылдап, сақтап және оны өңдеп, басқалармен бөлісу арқылы ақпараттың көзі бола аламыз.

Ойлан

1. Ақпарат дегеніміз не? Оны қандай қасиеттері бойынша сипаттауға болады?
2. Ақпаратты қабылдаудың қандай түрлері бар?
3. Ақпараттың адам өміріндегі маңызы жайлы не айтуға болады?

Есіңізде сақтаңыз

Ақпарат – адам үшін қоршаған ортадағы нысандар мен құбылыстар, олардың параметрлері, қасиеттері мен жағдайы туралы хабар.

Ақпараттың қасиеттері

1-сурет

2-сурет

3-сурет

Бүгінгі таңда компьютер көптеген адамдар үшін өмір сүру салтының маңызды және қажетті бөлігіне айналды. Әрине шамадан тыс компьютерді пайдаланудың, оның алдында ұзақ отырудың адам денсаулығына кері әсері мол екенін ұмытпауымыз керек.

Күндіз-түні мониторға қадалып отыру көзді шаршатып, көздің көруін нашарлатады. Монитордан шыққан сәулелер басқа да аурулардың пайда болуына ықпал етеді. Компьютердің алдында көп уақыт тапжылмай отыру, адам денесіндегі бұлшық еттерге баратын қан тамырларының жұмысын төмендетеді. Ең қауіптісі, адам омыртқасына зиян келеді. Көп отырудан омыртқа арасындағы дисктерге салмақ түседі. Омыртқалардың түскен салмақтан бір-біріне жақындауынан омыртқалар арасында ісіктердің (еттің қысылуы) пайда болуына алып келеді.

Ақпарат сенімділігі қабылданған ақпараттың нақты жағдайға сәйкестігін анықтайды. Сенімді емес ақпарат дұрыс түсінбеуге немесе дұрыс емес шешім қабылдауға алып келуі мүмкін.

Ақпараттың толықтығы – шешім қабылдауға қажетті ақпарат мөлшерін анықтайтын сипаттама. Ақпараттың толық болмауы нәтижесінде көптеген қателіктерге жол беріледі. Ақпараттың толық болмауы немесе шамадан тыс көп болуы сапалы ақпарат алуға кедергі келтіреді.

Практикалық жұмыс

1. Өзің ақпарат алатын көздердің тізімін жаса.
2. Ақпаратты жинау, сақтау, талдау, өңдеумен айналысатын қандай мамандықтарды білесің? Олардың тізімін жаса.
3. Ақпарат көзі, ақпарат алушы өзің болатын жағдайларға мысалдар келтір.
4. Кешке қарай, сабақтан қайтқан кезде, сыныптасың күтпеген жерден қоңырау шалып, ертеңгі сабақ кестесі өзгергенін ескертті. Сыныптасың саған жаңа сабақ кестесін берді. Бұл ақпаратта сен үшін қандай қасиеттер бар (сенімділік, толықтық, өзектілік, құндылық, түсініктілік, объективтілік)?